

Eindrapportage PROVES

Hackathon Langdurige Toestemmingen

Hackathon 2023

In opdracht van: MedMij

Datum: 22 mei 2024

Versie: 1.0

Reinier van der Hoek, Carlos Villa Baars & Pepijn Hesselink

Managementsamenvatting

1. Context

Vanaf 31 januari 2024 is de nieuwe release van het MedMij Afsprakenstelsel (2.1) live. Met deze release wordt Langdurige Toestemmingen verplicht ([zie MedMij Afsprakenstelsel](#)). Om MedMij-deelnemers te ondersteunen in het implementeren van Langdurige Toestemmingen en om te analyseren of er issues in de uitwisseling en beschrijving in het MedMij Afsprakenstelsel is er een hackathon georganiseerd.*

PROVES is gevraagd om de hackathon Langdurige Toestemmingen uit te voeren. In samenwerking met VZVZ zijn de testscenario's vastgesteld en de triage uitgevoerd.

2. Doelstelling

De doelstelling van deze hackathon is deelnemers ondersteunen in het implementeren van Langdurige Toestemmingen. Daarbij zijn diverse subdoelen opgesteld:

1. Toetsen of er issues zijn in de beschrijving van Langdurige Toestemmingen in het MedMij-Afsprakenstelsel
2. Testdag en testomgeving (MedMij zandbak) beschikbaar stellen voor MedMij-deelnemers om te testen

2 *Na de hackathon Langdurige Toestemming zijn er testdagen voor de nieuwe release geweest, waarbij ook Langdurige Toestemmingen is getest. Deze rapportage bevat geen bevindingen vanuit die testdagen.

3. Aanpak

De aanpak was als volgt:

- Testscenario's ontwikkelen op basis van de eisen Langdurige Toestemmingen in het MedMij-Afsprakenstelsel release 2.1
- Deelnemers uitnodigen
- Informatiebijeenkomst
- Hackathon dag
- Triage en toebedelen issues
- Rapportage

4. Bevindingen & conclusie

In totaal zijn er 11 bevindingen opgenomen in deze rapportage. De belangrijkste bevindingen worden hieronder kort toegelicht:

- Hackathon-deelnemers zijn goed voorbereid op de release van MedMij Afsprakenstelsel 2.1
- Deelnemers pleiten voor verdere ontwikkeling van de gebruiksvriendelijkheid van de Langdurige Toestemmingen.
- De token-interface bevatte bij een aantal deelnemende DVA's nog onterecht de `client_id`. Tijdens de doorontwikkeling na de hackathon is besloten om het meegeven van de `client_id` verplicht te stellen.
- Mede door de issues beschreven in dit rapport is besloten door VZVZ en MedMij om aanvullende testmomenten te organiseren.

Inhoudsopgave

1. Context & doelstellingen	4
2. Aanpak & resultaten	7
3. Bevindingen	11

Hoofdstuk 1

Context & doelstellingen

Context

Langdurige Toestemmingen

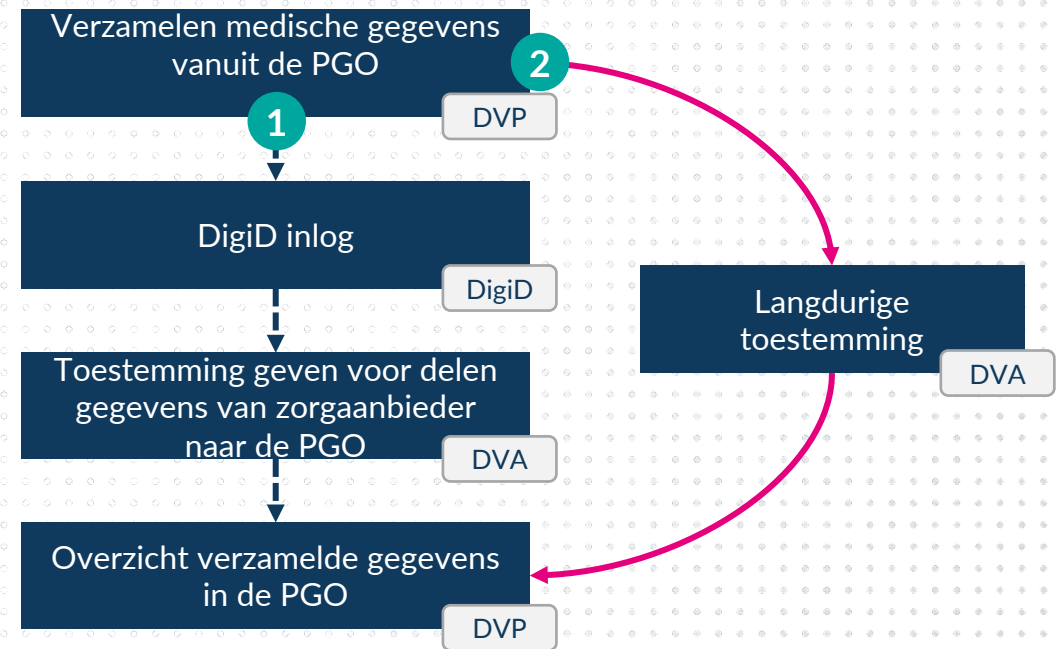
Vanaf 31 januari 2024 is de nieuwe release van het MedMij Afsprakenstelsel live (2.1). Een belangrijke verandering in deze release is dat Langdurige Toestemmingen verplicht wordt gesteld ([zie MedMij Afsprakenstelsel](#)). De functionaliteit Langdurige Toestemmingen is het resultaat van een PoC waarin mogelijke oplossingen werden verkend om het veelvuldige inloggen via DigiD voor PGO-gebruikers te verminderen. Hierbij werd de functionaliteit Langdurige Toestemmingen aangedragen als oplossing.

Een Langdurige Toestemming houdt in dat de PGO-gebruiker voor langere tijd (zes maanden) toestemming geeft voor het uitwisselen van gegevens tussen een zorgaanbieder en de PGO van de gebruiker. Hierdoor hoeft de gebruiker niet opnieuw in te loggen bij DigiD wanneer gegevens bij dezelfde zorgaanbieder opgehaald worden (figuur 1). Als een gebruiker inlogt in zijn of haar PGO binnen deze periode, dan wordt de geldigheidsduur van de Langdurige Toestemming opnieuw verlengd naar zes maanden. Als een gebruiker niet binnen deze zes maanden opnieuw inlogt in zijn of haar PGO, dan vervalt de langdurige toestemming definitief. Een gebruiker kan dan altijd nog opnieuw een nieuwe Langdurige Toestemming afgeven.

Om MedMij-deelnemers te ondersteunen bij het implementeren van Langdurige Toestemmingen en om mogelijke issues in kaart rond het concept van Langdurige Toestemmingen, is aan PROVES gevraagd om deze hackathon Langdurige Toestemmingen te organiseren.

Doelstellingen

- De hackathon heeft als doelstelling om MedMij-deelnemers te ondersteunen in de implementatie van de functionaliteit Langdurige Toestemmingen.
- Mogelijke issues rondom de implementatie van de functionaliteit Langdurige Toestemmingen in kaart te brengen.

Figuur 1. Vereenvoudigde weergave van het verzamelen van medische gegevens vanuit de PGO zonder Langdurige Toestemming (1) en met Langdurige Toestemming (2).

Uitgangspunten en scope

Uitgangspunten

In dit traject zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- VZVZ borgt dat alle relevante informatie voor Langdurige Toestemmingen beschikbaar is voor MedMij-deelnemers
- MedMij-deelnemers zijn aangesloten op de zandbak en hebben voorafgaand de hackathon een connectiviteitstoets gedaan
- Aan het einde van de hackathon hebben alle deelnemers alle scenario's kunnen doorlopen en de functionaliteit Langdurige Toestemmingen geïmplementeerd

Buiten scope

Onderstaande punten waren geen onderdeel van de scope:

- Productierijpe Langdurige Toestemmingen bouwen
- Conclusie of deelnemers voldoen aan de eisen van MedMij-Afsprakenstelsel 2.1
- Juridische toetsing

PROVES

Sinds 2018 voert het programma PROVES technische beproevingen (proof of concepts) en gecontroleerde livegangen uit. Hiermee worden nieuwe gegevensdiensten en functionaliteiten van het afsprakenstelsel beproefd in de praktijk, worden (zorg)innovaties gecontroleerd live gebracht en wordt er bijgedragen aan het door ontwikkelen van o.a. het MedMij Afsprakenstelsel.

Tijdens een proof of concept (PoC) wordt gekeken naar de (technische) maakbaarheid, haalbaarheid, informatiestandaarden, gemeenschappelijke voorzieningen en beveiligingsaspecten in testomgevingen. Met een standaard werkwijze per route van PGO-leverancier, DVZA-leverancier en bronsysteem, zijn er diverse technische beproevingen uitgevoerd in de afgelopen jaren met nieuwe gegevensdiensten en functionaliteiten.

In 2019 is PROVES uitgebreid met gecontroleerde livegangen, waarin patiënten een PGO gebruiken en medische gegevens uitwisselen met zorgaanbieders. Middels ondersteuning vanuit PROVES in de vorm van projectleiding en programmamanagement worden alle stakeholders betrokken om in een regio te komen tot een begeleide livegang.

Sinds 2021 voert PROVES hackathons en VIPPtathons uit voor verschillende landelijke programma's om grootschalige testtrajecten te faciliteren.

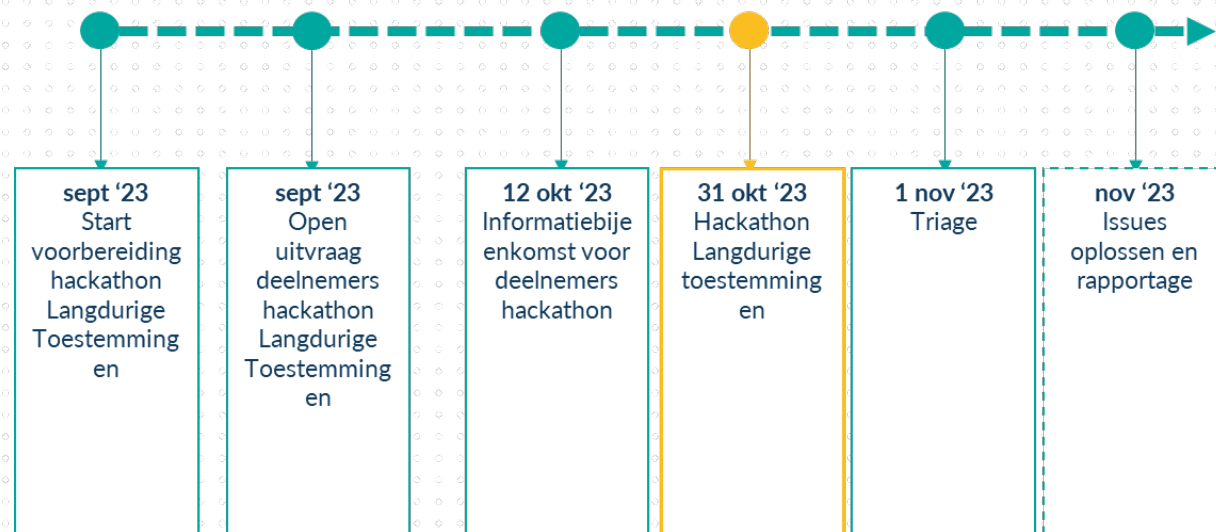
Hoofdstuk 2

Aanpak & resultaten

Aanpak

Fasering

1. **Voorbereiding.** Testscenario's ontwikkelen op basis van de eisen Langdurige Toestemmingen in het MedMij-Afsprakenstelsel release 2.1.
2. **Deelnemers.** Het uitnodigen van deelnemers.
3. **Informatiebijeenkomst.** De organisatie van een informatieve bijeenkomst voor de deelnemers.
4. **Hackathon.** De hackathon zelf waarbij vijf testscenario's door de deelnemers doorlopen zijn.
5. **Triage.** Na afloop van de hackathon om de gevonden issues toe te wijzen.
6. **Rapportage.** Bevindingen en evaluatie samenvoegen in de eindrapportage.

Figuur 2. Fasering

Deelnemers en rollen

De deelnemende partijen en bijbehorende rollen staan hieronder per onderdeel weergegeven.

Rol	Deelnemer
PGO's	<ul style="list-style-type: none">• Carepoint• Curavista• Digi.me• Ivido• MedRecord• Medxpert• Quli
DVA's	<ul style="list-style-type: none">• HINQ• Enovation
VZVZ / MedMij Beheer	<ul style="list-style-type: none">• MedMij Afsprakenstelsel kennishouders• Triageteam
Test PGO / DVA	<ul style="list-style-type: none">• InteropLab

Tabel 1. Deelnemers van de hackathon en hun rol.

Aanpak

Toelichting testscenario's

Tijdens de hackathon zijn vijf verschillende testscenario's beproefd, die hieronder verder worden toegelicht.

Testscenario 1: Langdurige Toestemming geven

Verifiëren dat de gebruiker in staat om de Langdurige Toestemming te verstrekken.

Testscenario 2: Langdurige Toestemming gebruiken

Verifiëren dat de Dienstverlener Persoon gegevens van de gebruiker bij een aanbieder kan verzamelen op het moment dat de gebruiker een Langdurige Toestemming heeft verstrekt aan de aanbieder.

Testscenario 3: Langdurige Toestemming intrekken

Verifiëren dat de Persoon in staat is om de Langdurige Toestemming in te trekken en dat de Dienstverlener Aanbieder deze wijziging correct verwerkt.

Testscenario 4a: verlopen toestemming* gebruiken, DVP bemerkt dit zelf

Verifiëren dat DVP de toegangssleutel (refresh token) controleert op geldigheid, zodat er geen gegevens kunnen worden verzameld met een verlopen toegangssleutel.

Testscenario 4b: verlopen toestemming*, DVP bemerkt dit niet zelf.

Verifiëren dat de DVA de ook de toegangssleutel (refresh token) controleert op geldigheid, wanneer de DVP dit niet zelf doet.

Testscenario 5: verifiëren dat er geen gegevens verzameld kunnen worden zonder opnieuw toestemming te geven.

Verifiëren dat de DVA de toegangssleutel (refresh token) afkeurt op het moment dat de gebruiker geen actieve Langdurige Toestemming heeft verstrekt aan de aanbieder. Dit om te beproeven dat er geen gegevens verzameld kunnen worden zonder opnieuw toestemming te geven.

9 *Gedurende de hackathon werd er gewerkt met refresh tokens die een geldigheidsduur van 20 minuten hadden

Resultaten

- ✓ MedMij-deelnemers hebben aanbevelingen gegeven voor het doorontwikkelen van Langdurige Toestemmingen ;
- ✓ Issues (in de technische specificaties en bij deelnemers) zijn gedocumenteerd in de JIRA omgeving van VZVZ;
- ✓ Eindrapportage, inclusief nodige aanbevelingen van hackathon deelnemers.

Hoofdstuk 3

Bevindingen

Categorisering bevindingen en aanbevelingen

Algemeen

In totaal zijn er 11 bevindingen geconstateerd en verwerkt in deze rapportage. Tijdens de hackathon zijn bevindingen gelogd in Jira.

Niet alle bevindingen uit de hackathon zijn één-op-één overgenomen in de rapportage. Waar mogelijk, zijn bevindingen gecombineerd.

Noodzakelijk

Bevindingen en aanbevelingen die een ernstige belemmering vormen voor succesvolle implementatie in de praktijk.

Deze rapportage bevat 4 noodzakelijke bevindingen. Deze zijn inmiddels aangepast in de technische specificaties.

Ter verbetering

Bevindingen en aanbevelingen die wezenlijk bijdragen aan de doorontwikkeling van het afsprakenstelsel en drempelverlagend werken voor de implementatie.

Deze rapportage bevat 7 bevindingen ter verbetering

Bevindingen & Aanbevelingen – Noodzakelijk

Thema	Bevinding	Eigenaar	Aanbeveling
1 Acces token	Acces token blijft geldig bij een ingetrokken toestemming. Als een langdurige toestemming ingetrokken wordt binnen de 15 minuten dat de acces token nog geldig is, kunnen nog steeds gegevens opgehaald worden met behulp van de (nog geldige) toegangstoken. Dit is een algemeen probleem en is van toepassing op alle DVA's.	MedMij	Onderzoek mogelijkheden om de acces token gelijktijdig te laten vervallen bij het intrekken van een langdurige toestemming.
2 User experience	Afbreken van MedMij flow geeft onduidelijke foutmelding Tijdens de hackathon werd opgemerkt dat gebruikers die de MedMij flow tijdens het afgeven van een langdurige toestemming afbreken een foutmelding zien in hun PGO.	MedMij	Onderzoek of de foutmelding aangepast kan worden conform het MedMij Afsprakenstelsel
3 User experience	De link terug naar de PGO op toestemmingspagina werkt niet De link op de toestemmingsbeheerpagina om terug te keren naar de PGO resulteert in een error voor gebruikers.	PGO's	Bouw een werkzame knop in waardoor gebruikers op elk moment tijdens de flow terug kunnen keren naar de PGO.
4 Technische toetsing	Een ziekenhuis of DVA stopt de flow van verzamelen als er een parameter wordt gestuurd die het ziekenhuis of DVA niet verwacht. Een ziekenhuis heeft tijdens het testen de flow van verzamelen gestopt, omdat het ziekenhuis een parameter ontving die ze niet hadden verwacht. Conform de specificatie zou een onverwachte parameter genegeerd moeten worden.	MedMij	Onderzoek of onverwachte parameters daadwerkelijk genegeerd moeten worden. Onderzoek waarom dit ziekenhuis de flow stopt.

Bevindingen & Aanbevelingen – Ter verbetering

Thema	Bevinding	Eigenaar	Aanbeveling
5 User experience	Langdurige toestemmingen 'checkbox' valt onvoldoende op Deelnemers merkten dat de checkbox voor afgeven van een langdurige toestemming erg klein is en weg valt.	MedMij	Ontwikkelaars hebben een voorstel gedaan om dit op te lossen. Het triage team heeft gevraagd om dit te delen met productmanagement@medmij.nl
6 User experience	Knop toestemming beheren als iemand nog niet eerder bij de organisatie gegevens heeft opgehaald is verwarrend. Wanneer een gebruiker vanuit de PGO op het eerste DVA scherm komt zijn er twee knoppen 'Toestemming geven' en 'Toestemming beheren'. In het geval dat de gebruiker nog niet eerder bij de organisatie gegevens heeft opgehaald is dit erg verwarrend dat er een knop 'toestemming beheren' staat.	MedMij	Ontwikkelaars hebben een voorstel gedaan om dit op te lossen. Het triage team heeft gevraagd om dit te delen met productmanagement@medmij.nl
7 User experience	Toevoegen van een bevestiging bij het verwijderen van een langdurige toestemming Momenteel wordt een Langdurige Toestemming direct verwijderd na het selecteren van het pullenbakicoon. Deelnemers stellen voor om een extra bevestigingsknop toe te voegen aan deze actie.	MedMij	Ontwikkelaars hebben een voorstel gedaan om dit op te lossen. Het triage team heeft gevraagd om dit te delen met productmanagement@medmij.nl

Bevindingen & Aanbevelingen – Ter verbetering

Thema	Bevinding	Eigenaar	Aanbeveling
8 User experience	Gebruikers informeren omtrent DigiD inlog bij het beheren van een langdurige toestemming Wanneer de gebruiker op 'toestemming beheren' klikt wordt hij gelijk doorgestuurd naar DigiD. Deelnemers raden aan om via een tussenscherm de gebruiker te informeren dat ze naar DigiD gestuurd worden en waarom dat nodig is.	MedMij	Onderzoek of deze toevoeging opgenomen dient te worden in het MedMij Afsprakenstelsel.
9 Foutmelding	De foutmelding voor een foutieve sleutel (access token) is verschillend tussen DVA's De foutmelding 401 voor een sleutel (access token) is bij diverse DVA's anders. Hierdoor wordt het herleiden van issues tussen DVA's moeilijker.	MedMij	Onderzoek of in het MedMij Afsprakenstelsel staat beschreven of de foutmelding consistent zou moeten zijn. Indien dit niet is beschreven, onderzoek of een consistente foutmelding wenselijk is in het veld.
10 Dubbele toestemmingen	Dubbele Langdurige Toestemmingen op de toestemmingsbeheerpagina Bij het inzien van langdurige toestemmingen komen dezelfde toestemmingen meermaals voor bij diverse DVA's. Indien dit issue niet wordt opgelost kan het voorkomen dat een gebruiker een lange lijst met dubbele toestemmingen gaat zien.	MedMij	Onderzoek waarom toestemmingen dubbel getoond worden en hoe de toestemmingen ontdebeld kunnen worden.

Bevindingen & Aanbevelingen – Ter verbetering

Thema	Bevinding	Eigenaar	Aanbeveling
11 client_id	Opvragen van een client_id mislukt Gedurende de hackathon werkt ontdekt dat het opvragen van een access token via een refresh token bij sommige deelnemers mislukt doordat de client_id niet meegegeven wordt.	DVA's	Zorg ervoor dat refresh tokens niet afhankelijk zijn van het ontvangen van de client_id van de DVA.*

*Om dit probleem op te lossen heeft het afsprakenstelsel inmiddels de wijziging opgenomen dat de client_id verplicht meegegeven dient te worden.

Conclusies en vervolgstappen

Conclusies

- **Deelnemers hebben de hackathon als nuttig en effectief ervaren.** Het merendeel van de deelnemers gaven na afloop van de hackathon aan goed voorbereid te zijn voor de release van het MedMij Afsprakenstelsel 2.1. Ondanks dat deelnemers dit hebben aangegeven is er besloten om aanvullende testdagen te organiseren. Voornaamste redenen hiervoor zijn dat de functionaliteit Langdurige Toestemming doorontwikkeld wordt (huidige issues oplossen en dit nogmaals beproeven) en dat het merendeel van de MedMij-deelnemers niet heeft deelgenomen aan de hackathon.
- **Deelnemers bepleitten het verder doorontwikkelen van het de functionaliteit Langdurige Toestemmingen.** Deelnemers hebben voorgesteld om de functionaliteit Langdurige Toestemmingen verder te ontwikkelen. Sommige deelnemers hebben benadrukt dat het belangrijk is om de gebruiksvriendelijkheid van de functionaliteit te waarborgen en raden aan om hier de komende maanden op te focussen.
- **Deelnemers dienen rekening te houden met het aanpassen van de token interface.** Tijdens de hackathon werd ontdekt dat de token interface onjuist was geïmplementeerd door de verschillende deelnemende DVA's. Dit resulteerde in een situatie waarbij om een client_id werd gevraagd, terwijl dit niet in overeenstemming was met het MedMij Afsprakenstelsel. Het is belangrijk dat deze kwestie wordt aangepakt om te zorgen voor een correcte implementatie van het MedMij Afsprakenstelsel. Om dit probleem op te lossen is inmiddels in het afsprakenstelsel opgenomen dat een client_id verplicht meegegeven dient te worden.

Vervolgstappen

- MedMij-deelnemers gaan door met het inbouwen en testen van de technische specificaties. Het is belangrijk om te vermelden dat de verplichtstelling van release 2.1 is uitgesteld tot 31 januari 2024
- Mede door de issues beschreven in dit rapport is besloten door VZVZ en MedMij om aanvullende testmomenten te organiseren.
- Het team triage zal het overzicht bewaken om ervoor te zorgen dat verschillende issues bij de juiste eigenaar binnen MedMij en VZVZ terecht komen.
- MedMij Ontwikkeling zal zich richten op het oplossen van de toegewezen issues en zal kijken naar de mogelijkheden om wijzigingen door te voeren in het MedMij Afsprakenstelsel om de implementatie van Langdurige Toestemmingen verder te bevorderen.

Behoefte aan meer informatie?

E: pepijn.hesselink@vzvz.nl
T: 06 55 91 38 02

E: carlos.villa.baars@vzvz.nl
T: 06 12 27 81 95

E: ellemijn.oomes@vzvz.nl
T: 06 27 57 45 45